

Spis treści

Wstęp	7
Początki konfliktu. Wojna czehryńska (1674–1681)	11
W szeregach Świętej Ligi. Wojna 1686–1700	23
Wyprawa nad Prut. Wojna 1710–1711	37
Rosjanie odzyskują Azow. Wojna 1735–1739	51
Wojna polska (1768–1774) i upadek Krymu (1783)	65
Suworow pod Izmailem. Wojna 1787–1792	77
Na uboczu wojen napoleońskich. Wojna 1806–1812	95
Rosja w obronie Greków. Wojna 1828–1829	111
Wojna krymska (1853–1856)	129
Rosja w obronie Bułgarów. Wojna 1877–1878	153
Na frontach pierwszej wojny światowej	169
Stosunki rosyjsko-tureckie od zakończenia pierwszej wojny światowej ...	189
Wskazówki bibliograficzne	200
Władcy Rosji i imperium osmańskiego od połowy XVII wieku	204
Kalendarium	205
Summary	211
Резюме	212
Özet	214

Wojny popierane przez społeczeństwo rosyjskie. Wątpliwości mogły budzić środki i metody, ale nie cel zasadniczy. Szczególnie dla Rosji była jedna wojna przysługująca na okres maksymalnej potęgi Turcji, czyli przed 1683 r. Wszystkie pozostałe dotyczyły się w okresie powojennym. Powstanie Rosji w kolejnych konfliktach stawiało się coraz bardziej przytłaczające. Turcja nie widziała sobie równych z wielkimi państwami wschodnich słowiańskich i prawosławnych poddanych. Rosja powstawała na Bałkanach (później na Zakaukasku), narodziła się, miała nadzieję uzyskać niepodległość i wyzwolić się spod panowania Turcji. W marę emancypowania się tych narodów wzięto się po konflikcie, ponieważ Rosja i Turcja przystąpiły być sąsiadami. Zwrócić uwagę, że po raz ostatni Rosja walczyła z Turcją na Bałkanach w latach 1877–1878. Podczas pierwszej wojny światowej front między obu państwami przebiegał już tylko na Zakaukasku. Powstanie niepodległych państw bałkańskich w 1911 r. oznaczało, jak się wydaje, zlikwidowanie napięcia rosyjsko-tureckiego.

Pod względem ideologicznym konflikt w XX w. również przybrał inną postać. Po pierwszej wojnie bałkańskiej Turcja państwowa uwolniła się od bałwanów swych bałkańskich poddańców. Równocześnie zintensyfikowała ideologię